

ARBEIDSRETTE

Lønn - beredskapstillegg

Overenskomst mellom Det norske maskinistforbund og Kystrederiene har bestemmelser om rett til beredskapstillegg for tjeneste på skip hvor det praktiseres periodevis ubemannet maskinrom. Spørsmålet i saken var om dette tillegget skulle beregnes og utbetales på samme måte som den faste dreierende månedslønnen, det vil si også for perioder hvor maskinisten avvikler ferie eller fritid på land. Arbeidsrettens flertall bemerket at ordlyden ikke ga et klart svar på tolkningsspørsmålet. Bestemmelsens systematikk og historikk tilsa imidlertid at tillegget skulle beregnes ut fra faktisk arbeidet tid om bord på skipet. Dissens 5-2.

Dom 13. november 2025 i

sak nr. 25/9, AR-2025-17

Det norske maskinistforbund (advokat Knut Walle-Hansen)

mot

1. Kystrederiene, 2. Frøy Rederi AS og 3. Norsk Fisketransport AS (advokat Tarjei Thorkildsen. Rettslig medhjelper: Advokat Kjell Hauge v/advokatfullmektig Arvid Christian Aalvik).

Dommere: Tron Løkken Sundet, Eirik Akerlie, Kristin Normann, Lasse Kolstad, Bent Ove Hansand, Anne Merete Bull og Karl Johan Kolltveit.

- (1) Saken gjelder spørsmål om beredskapstillegg til maskinister opptjenes og betales på samme måte som den dreierende lønnen eller om det opptjenes og avregnes på grunnlag av arbeidet tid om bord.
- (2) Partene er bundet av overenskomst mellom Kystrederiene og Det norske maskinistforbund (DNMF). Tvisten knytter seg til tariffperioden 2022-2024 og 2024-2026.
- (3) Overenskomsten § 4 «Lønnsvilkår» bestemmer at lønnen «dreier fortløpende i ansettelsestiden». Den dreierende lønnen opptjenes mens arbeidstakeren er

om bord, men utbetales månedlig, uavhengig av om den ansatte er i arbeid om bord eller har ferie eller fritid på land.

- (4) Overenskomsten § 4.1 angir hvilke elementer som inngår i beregningen av den dreierende månedslønnen. Bestemmelsen lyder:

- «a) Hyre for arbeid inntil 35,5 timer pr. uke.
- b) Fritidskompensasjon mellom 35,5 og 56 timer pr. uke.
- c) Overtid for arbeidstid ut over 56 timer pr. uke (se beregningsskjema).
- d) Ekstragodtgjørelse for 8 timer alminnelig arbeidstid på søndager (hyre inkl. tjeneste tillegg + kostgodtgjørelse) 154 x 4
- e) Bevegelige helligdager om bord og hjemme
- f) Feriegodtgjørelse med 12,0 % av de godtgjørelser som er inntatt i pkt. a), b), c) og d).

Merknad: Lønnsberegningen som er vedlagt overenskomsten skal ha innregnet bevegelige helgedager som et hovedprinsipp. Denne skal gjelde for alle fartøyer med helkontinuerlig drift. Som alternativ for fartøyer som ikke har helkontinuerlig drift, vedlegges en alternativ lønnsberegning som ikke medtar bevegelige helgedager. Dersom alternativ lønnsberegning benyttes skal bevegelige helgedager godtgjøres slik overenskomsten bestemmer i § 6.»

- (5) Overenskomsten § 4 har også bestemmelser om beredskapstillegg, overtidstillegg og tillegg for landlovnekt (stopptørn). Paragraf 7 har bestemmelser om en rekke faste tillegg, slik som fryselasttillegg, hjelpemaskineritillegg og dykkertillegg. Disse godtgjørelsene kommer i tillegg til den lønnen som beregnes på grunnlag av § 4.1.

- (6) Tvisten knytter seg til overenskomsten § 4.4 «Hvilende beredskapstillegg». Bestemmelsen lyder:

«På skip hvor periodevis ubemannet maskinrom blir praktisert, gis maskinoffiseren en godtgjørelse pro måned for pålagt hvilende beredskap tilsvarende 18 % av månedslønnen i de respektive hyreklasser. Ved havneopphold, verkstedopphold og lignende som varer ut over 14 dager, slutter godtgjørelsen å dreie for den som er om bord.»

- (7) Høsten 2023 tok tillitsvalgte ved Frøy Rederi AS opp spørsmålet om beredskapstillegget skulle inngå i den dreierende månedslønnen på samme måte som hjelpemaskineritillegget. Rederiet avviste kravet.

- (8) Tvisteforhandlinger mellom DNMF og Kystrederiene ble gjennomført 4. mars 2025. I protokollen er partenes standpunkter oppsummert slik:

«Kystrederienes syn

Kystrederienes syn er at beredskapstillegget iht. overenskomsten § 4.4 bare kan kreves for den tid maskinoffiseren er om bord.

Det norske maskinistforbunds syn

Det norske maskinistforbund hevder at beredskapstillegget skal utbetales som tillegg til månedslønnen, for tid om bord og for arbeidsfri tid på land som omfattes av turnusordningen.»

- (9) DNMF tok ut stevning for Arbeidsretten 20. mars 2025. De saksøkte innga tilsvaer 19. mai 2025.
- (10) Hovedforhandling ble gjennomfoert 17. oktober 2025. Tre partsrepresentanter og aatte vitner avga forklaring.
- (11) **Partenes paastandsgrunnlag og paastander**
- (12) *Det norske maskinistforbund* har i korte trekk anfoert:
- (13) En naturlig forståelse av avtalens ordlyd, tariffhistorikken og Arbeidsrettens dom i AR-2023-33 tilsier at beredskapstillegget skal utbetales som tillegg til månedslønnen for tid om bord og for arbeidsfri tid på land som omfattes av turnusordninger.
- (14) Beredskapstillegget gis naar det praktiseres «periodevis ubemannet maskinrom». Det vil si at det er en stadig veksling mellom bemannet og ubemannet maskinrom. Det er som oftest bare en maskinist om bord. Dette gir en vesentlig besparelse for rederiene sammenlignet med a maatte ha to maskinister om bord som deler på a ha vakt i maskinrommet. Ordningen med periodevis ubemannet maskinrom oeker imidlertid arbeidsbelastningen for maskinisten. Dette skal derfor kompenseres gjennom beredskapstillegg som inngaar i den dreierende lønnen.
- (15) Tillegget skal gis som et prosenttillegg «pro maaned». Det tilsier at tillegget skal gis som et fast tillegg til månedslønnen. Dersom tariffpartene hadde ment at tillegget bare skulle gis for tid om bord, maatte dette ha kommet til uttrykk i ordlyden.
- (16) Formuleringen «palagt hvilende beredskap» ma ses i sammenheng med reglene i skipssikkerhetsloven og forskrift om beredskap på skip. Beredskapen skjer i hviletiden som er fastsatt i offentligrettslige regler. Det følger av forskriftene at det ma være beredskap dersom maskinrommet ikke er bemannet. Henvisningen til at det ma være palagt beredskap i hviletiden har ikke selvstendig betydning. Denne formuleringen kan derfor ikke leses slik at

det bare er pålagt vakttid som skal kompenseres gjennom et beredskapstillegg.

- (17) Paragraf 4.4 andre punktum gjør unntak fra retten til beredskapstillegg ved havneopphold eller lignende på mer enn 14 dager. Bestemmelsen må forstås slik at den bygger på et utgangspunkt om at tillegget betales som fast tillegg, og at det bare er gjort unntak for dem som er om bord. Tillegget vil fortsette å løpe for dem som har arbeidsfri periode på land fordi disse har hatt hvilende beredskap i perioden før havneoppholdet.
- (18) Beredskapstillegget kompenserer for belastningen ved å ha beredskapsvakt som en fast arbeidstidsordning. Tillegg som gis for varige forhold ved tjenesten, skal inngå i den dreierende månedslønnen. Arbeidsretten har også lagt til grunn dette i AR-2023-33 i en tilsvarende sak.
- (19) Det er ingen bindende avklaring mellom tariffpartene om forståelsen av avtalen. Notatet med oppsummering av hva som ble diskutert i en telefonsamtale i 2005 er ingen avtale mellom partene om en annen forståelse av bestemmelsen enn den som følger av ordlyden. I lys av den klare ordlyden burde Kystrederiene fulgt opp spørsmålet i senere tariffrevisjoner slik at bestemmelsen fikk en utforming som viste denne enigheten. Tariffpraksis viser også at tillegget blir betalt for hele måneden.
- (20) Det er nedlagt slik påstand:
- «1. Paragraf 4.4 første punktum i overenskomst 2024–2026, og samme bestemmelse med dagjeldende nummerering 4.2 siste ledd første punktum i overenskomst 2022-2024, mellom Kystrederiene og Det norske maskinistforbund for maskinoffiserer på lastefartøyer, tankbåter, vaktfartøy, taubåter og brønnbåter, pålegger tariffbundne foretak å utbetale tillegg for beredskap ved periodevis ubetjent maskinrom med 18 % av månedslønnen, uten avbrudd eller reduksjon for arbeidsfri tid på land.
2. Frøy Rederi AS og Norsk Fisketransport AS plikter å betale ubetalt del av tillegget på 18 % av månedslønnen for beredskap ved periodevis ubetjent maskinrom, uten avbrudd eller reduksjon for arbeidsfri tid på land, fra 15. november 2023.»
- (21) *Kystrederiene, Frøy Rederi AS og Norsk Fisketransport AS* har i korte trekk anført:
- (22) Beredskapstillegget skal bare betales for den tiden maskinister har beredskapsvakt om bord.

- (23) Hva som inngår i den dreierende lønnen som opptjenes og betales uavhengig av om maskinisten er om bord, er uttrykkelig og uttømmende regulert i overenskomsten § 4.1. Beredskapstillegget er ikke nevnt her og skal ikke inngå i beregningen av den dreierende lønnen. Tillegget skal derfor bare betales for den tiden maskinisten er om bord og har beredskapsvakt.
- (24) Denne tolkningen følger av bestemmelsens ordlyd og har støtte i samspillet mellom § 4.1 og utregningen av lønn som er inntatt i vedlegg til overenskomsten. Den har også støtte i utformingen av bestemmelsene i tidligere overenskomster.
- (25) Formuleringen «pålagt hvilende beredskap» tilsier at tillegget er kompensasjon for en særskilt ulempe. Det skal bare betales for perioder hvor man har denne ulempen. Unntaket i § 4.4 andre punktum bekrefter dette: Tillegget faller bort, selv om man er om bord, men først etter en viss tid. Tilføyelsen av unntaket i andre punktum har skjedd innenfor rammen av det etablerte systemet, og har ikke endret bestemmelsens karakter av et ulempetillegg.
- (26) Notatet om telefonsamtalen mellom de tariffansvarlige i DNMF og Kystrederiene i 2005 viser at partene har en felles forståelse av bestemmelsen. Det gjelder ikke formkrav til en slik felles forståelse. Den felles forståelsen kan foreligge på tidspunktet for opprettelse eller revisjon av tariffavtalen eller i tariffperioden. I dette tilfellet har de tariffansvarlige diskutert forståelsen av overenskomsten og blitt enige om at det bare betales for tiden om bord. Denne avklaringen gjorde at det ikke var nødvendig med noen ytterligere presiseringer i tariffbestemmelsen. Det er ikke noe etter 2005 som gir grunnlag for å fravike den felles forståelsen som er beskrevet i notatet. Den felles forståelsen viser seg også i tariffpraksis.
- (27) AR-2023-33 bruker bestemmelsen om beredskapstillegg som et støttemoment ved tolkningen av § 4.1. Det foreligger nå ny informasjon som svekker slutningen retten den gang trakk fra bestemmelsen. Det sentrale grunnlaget for rettens avgjørelse den gangen var under enhver omstendighet den

konkrete vurderingen av hjelpemaskineritillegget. Denne vurderingen har ingen betydning for beredskapstillegget.

(28) Det er nedlagt slik påstand:

«De saksøkte frifinnes»

(29) **Arbeidsrettens merknader**

(30) Spørsmålet i saken er om beredskapstillegget på 18 % av månedslønn opptjenes og betales på samme måte som den dreierende lønnen beregnet etter § 4.1 eller om det skal opptjenes og betales på grunnlag av faktisk arbeidet tid om bord den enkelte måneden.

(31) Arbeidsrettens flertall, dommerne *Sundet, Akerlie, Normann, Hanasand* og *Kolltveit*, har kommet til at de saksøkte må frifinnes og vil bemerke:

(32) Maskinister inngår i en avløserordning etter overenskomsten § 3 hvor de er like lenge om bord og på land (1:1-ordning), for eksempel fire uker tjeneste om bord etterfulgt av fire uker ferie eller fritid på land.

(33) Overenskomsten § 4 bestemmer at lønnen «dreier fortløpende i ansettelsestiden», med månedlig lønnsutbetaling, jf. skipsarbeidsloven § 4-2 første ledd. Dette – den dreierende lønnen – opptjenes mens arbeidstakeren er om bord, men utbetales månedlig, uavhengig av om den ansatte har tjeneste om bord eller ferie eller fritid på land.

(34) Den dreierende lønnen består av grunnhyre og en rekke tillegg. Den faste, dreierende månedslønnen beregnes etter en særlig regulering i § 4.1. I lønnen inngår hyre basert på arbeidstid inntil 35,5 timer per uke, fritidskompensasjon for tid mellom 35,5 timer og 56 timer per uke og overtidbetaling etter et særskilt beregningsskjema for arbeidstid utover 56 timer per uke. Det regnes også inn kompensasjon for bevegelige helligdager og en feriegodtgjørelse. Et vedlegg til overenskomsten har utfyllende bestemmelser om beregningsmåten.

(35) Dette betyr at betaling for arbeidstid og overtid mv. etter § 4.1 skjer uavhengig av faktisk arbeidet tid den enkelte måneden.

- (36) I tillegg til elementene som inngår i beregningen av den faste, dreierende lønnen etter § 4.1, har overenskomsten §§ 4 og 7 bestemmelser om en rekke tillegg. Ved Arbeidsrettens dom i AR-2023-33 er det avgjort at hjelpemaskineritillegget i § 7.2 inngår i den faste, dreierende lønnen, uten avbrudd eller reduksjon for ferie eller fritid på land. Det vil si at dette tillegget regnes inn og betales gjennom året, og ikke gjennom månedlige avregninger av faktisk arbeidet tid om bord.
- (37) Spørsmålet er om dette også gjelder for beredskapstillegget etter § 4.4 i overenskomsten for 2024-2026, som viderefører den tilsvarende bestemmelsen i § 4.2 siste ledd i overenskomsten for 2022-2024. Bestemmelsen lyder:
- «På skip hvor periodevis ubemannet maskinrom blir praktisert, gis maskinoffiseren en godtgjørelse pro måned for pålagt hvilende beredskap tilsvarende 18 % av månedslønnen i de respektive hyreklasser. Ved havneopphold, verkstedopphold og lignende som varer ut over 14 dager, slutter godtgjørelsen å dreie for den som er om bord.»
- (38) DNMF anfører at AR-2023-33 tilsier at beredskapstillegget også skal betales for friperioder på land. Dette kan ikke føre frem.
- (39) Spørsmålet i AR-2023-33 var om hjelpemaskineritillegget etter overenskomsten § 7.2 opptjenes og utbetales som del av den dreierende lønnen, enten maskinoffiseren er om bord eller på land. Bestemmelser om slikt tillegg kom inn i overenskomsten i 2000. Arbeidsrettens flertall bemerket i den saken at § 4.1 om beregning av den dreierende lønnen tilsynelatende var uttømmende, men at andre bestemmelser i § 4 talte mot dette. I den forbindelse viste flertallet i avsnitt 43 til at det fra ordlyden i daværende § 4.2 siste ledd andre punktum om beredskapstillegg, nå § 4.4 andre punktum, måtte kunne slutes at beredskapstillegg «som hovedregel» også omfattes av den dreierende månedslønnen. Flertallet har trolig bygd dette på at andre punktum sier at tillegget «slutter ... å dreie» for maskinister som er om bord under havneopphold, verkstedopphold og lignende som varer ut over 14 dager.
- (40) Flertallets uttalelse om forståelsen av § 4.4 andre punktum er knapp, og vurderer ikke andre kilder som grunnlag for tolkningen. Uttalelsen må også ses i sammenheng med at den inngår i drøftelsen av om § 4.1 er uttømmende eller om andre tillegg også kan inngå i den faste, dreierende månedslønnen. Etter å

ha konkludert med at andre tillegg kunne inngå i den faste, dreierende månedslønnen, gikk flertallet særlig inn på om formålet med § 7.2 tilsa at det var et tillegg som likevel skulle inngå i den faste, dreierende månedslønnen. I avsnitt 49-50 uttales det:

«Enkelte av tilleggene i overenskomsten er knyttet til konkrete forhold, som for eksempel overtid utover det som allerede er dekket i månedslønnen og vask av kjemikalietanker. For slike tillegg er det naturlig at de kun opptjenes og utbetales når det konkrete arbeidet de dekker er utført. Om betalingen for slike tillegg bare utbetales for den måneden man har vært om bord og opptjent tillegget, eller om det deles på to og utbetales hver måned er bare spørsmål om utbetalingsmåte.

Flertallet legger til grunn at tillegget for hjelpemaskineri er en helt annen type tillegg, som er knyttet til egenskaper ved skipet. Etter det opplyste er det sjelden at det gjøres endringer i forholdet mellom skipets hoved- og hjelpemaskineri. Det er et tilnærmet permanent forhold ved skipet. Hjelpemaskineritillegget kan dermed ikke knyttes til en variabel mer-belastning eller ulempe, men er et tillegg som opptjenes i hele perioden om bord. Det er mer naturlig å sammenligne hjelpemaskineritillegget med for eksempel lønnselementet som er basert på størrelsen eller kraften på skipets fremdriftsmaskineri. Hjelpemaskineritillegget har nær sammenheng med det lønnselementet. Tilblivelseshistorien støtter også dette.»

(41) Flertallet la særlig vekt på at tillegget hadde karakter av å være knyttet til forhold ved skipet og ikke det arbeidet som ble utført. Det hadde derfor nær tilknytning til lønnselementer som etter § 4.1 skulle inngå i den faste, dreierende månedslønnen. Dommen avgjør derfor ikke tolkningsspørsmålet i den foreliggende saken, men rettens merknader om betydningen av formålet med tillegget, er av en viss betydning for tolkningen av § 4.4, jf. flertallets merknader nedenfor om dette.

(42) Kystrederiene har anført at partene har en felles forståelse om at beredskapstillegget bare betales for tiden om bord. Dette kan ikke føre frem.

(43) Det er fremlagt et notat med oppsummering av hovedpunkter i en telefonsamtale mellom de tariffansvarlige i DNMF og i Kystrederiene 8. juni 2005. I notatet heter det:

«Dette tillegg [beredskapstillegget] gis kun for tiden om bord, evt. at maskinisten får utbetalt halvparten for tiden om bord og halvparten for friperioden. Kfr. telefonsamtale med Tor Jansen 8. juni 2005.»

(44) Det er ikke fremlagt noen dokumentasjon som viser bakgrunnen for samtalen eller om det har vært noen oppfølging av den. Vitneforklaringer har heller ikke kunnet kaste lys over samtalen eller bakgrunnen for den, for eksempel om den var foranlediget av en konkret tvist. Notatet sannsynliggjør derfor ikke noen tariffrettslig bindende avklaring mellom partene. Det er heller ikke noe i

tariffpraksis som på en utvetydig måte bekrefter den påståtte felles forståelsen. Dokumentasjonen viser for eksempel at ett rederi uttrykkelig betaler beredskapstillegg på linje med dreierende lønn. Andre rederier har særskilte rederitillegg som økonomisk gjør at maskinistene samlet sett ikke kommer dårligere ut enn de ville gjort om de hadde fått beredskapstillegget som del av den dreierende lønnen. Det kan derfor ikke utledes en felles forståelse fra tariffpraksis.

- (45) Spørsmålet om beredskapstillegget inngår som et fast element i den dreierende månedslønnen på lik linje med lønnselementene nevnt i § 4.1, må derfor løses gjennom en ordinær tolkning av ordlyden i bestemmelsen, sett i sammenheng med bestemmelsens historikk og systematikk. I den vurderingen er det også relevant å sammenligne tillegget med andre lønnsbestemmelser i overenskomsten, jf. AR-2023-33 avsnitt 49-50.
- (46) Ordlyden i den gjeldende bestemmelsen gir ikke klart svar på tolkningsspørsmålet. Formuleringen om at det skal betales tillegg for «pålagt hvilende beredskap», tilsier at det først og fremst er knyttet til arbeidstidsordningen og ikke til skipet som sådan. Slik sett skiller tillegget seg fra hjelpemaskineritillegget. Dette tilsier at beredskapstillegget er et ulempetillegg som beregnes og betales på samme måte som overtidstillegg som ikke er omfattet av § 4.1. I den forbindelse kan også merkes at bestemmelsen i overenskomsten for 2022-2024 var inntatt i § 4.2 om «Alminnelig arbeidstid». Selv om beredskapsvakt er en ulempe, vil den variere i art og omfang avhengig av antall utrykninger. Det er slik sett en variabel merbelastning. Bestemmelsen fremstår som et supplement til bestemmelsene om overtid utover det som er innregnet etter § 4.1. I den sammenheng er det også relevant at bestemmelsen ikke er inntatt i § 7 om faste tillegg.
- (47) På den andre siden presiserer § 4.4 andre punktum at godtgjørelsen skal slutte å dreie for den som er om bord hvis skipet har havneopphold eller lignende som varer ut over 14 dager. Bruken av ordet «dreie» kan tyde på at det skal beregnes på samme måte som lønnselementene nevnt i § 4.1. Selve beregningsmåten kan også trekke i retning av at tillegget er et fast, dreierende tillegg: Tillegget skal betales som «godtgjørelse pro måned» tilsvarende 18 %

av månedslønnen. Ordlyden gir etter dette ikke et klart svar på tolkningsspørsmålet. Det må derfor ses hen til bestemmelsens systematikk og historikk.

- (48) Den første bestemmelsen om beredskapstillegg som er dokumentert, er fra overenskomsten fra 1978 punkt 3 bokstav d. Bestemmelsen tilsvarer første punktum i dagens bestemmelse. Andre punktum ble tilføyd i 1994. Bestemmelsen om beredskapstillegg har hatt ulik plassering i de ulike overenskomstene, men det er ikke anført at de redaksjonelle endringene har endret innholdet i bestemmelsen. Det er heller ikke fremlagt dokumentasjon fra tariffrevisjonene eller arbeidet med utformingen av bestemmelsene som viser at innholdet i § 4.4 første punktum har blitt endret. Dette tilsier at tidligere ordlyd og systematikk må tillegges vekt ved tolkningen.

- (49) I overenskomsten av 1978 var bestemmelsen om dreierende lønn inntatt i § 4 nr. 1. Hvilke elementer som var innregnet i den dreierende lønnen fremgikk av § 4 nr. 2. Deretter het det i § 4 nr. 3:

«3. Følgende utbetales i tillegg til lønnen ved hver månedsavregning:

a) Overtid den enkelte uke utover det som er innregnet i lønnsattsene. ...

b) Hvor vaktgående maskinister innenfor deres første 8 arbeidstimer på søn- og helgedager utfører arbeid som etter Arbeidstidslovens § 4 ikke kan pålegges som alminnelig arbeid på disse dager, betales et tillegg tilsvarende ½ times hverdagsovertid pr. arbeidet time.

c) Ekstra godtgjøring for alt arbeid på helge/høytidsdager etter tabellens overtidssatser for hverdager.

d) På skip hvor periodevis ubemannet maskinrom blir praktisert, gis maskinisten en godtgjørelse pr. måned for pålagt hvilende beredskap tilsvarende 10 % av månedslønnen i de respektive klasser. ...»

- (50) Paragraf 4 nr. 3 gjaldt tillegg til det som var innregnet i den faste, dreierende lønnen. Overenskomsten har derfor fra første stund oppgitt dette som noe annet enn det som inngår i den faste, dreierende lønnen. Tillegget var blant dem som skulle utbetales «ved hver månedsavregning». Det betyr at tilleggene ville variere avhengig av om vedkommende hadde hatt tjeneste på skipet eller hatt ferie/friperiode på land den enkelte måneden – det skulle skje en avregning eller beregning basert på tid om bord. Når beredskapstillegget var blant tilleggene som skulle avregnes månedlig, taler det mot at det var ment som et fast tillegg beregnet og betalt på samme måte som den dreierende lønnen.

Sammenhengen i bestemmelsen taler derfor klart mot at beredskapstillegget er en dreierende godtgjørelse.

- (51) I overenskomsten fra 1994 var bestemmelsene om tillegg til den dreierende lønnen inntatt i § 4 nr. 4. Satsen for beredskapstillegget var i denne overenskomsten økt fra 10 til 20 %. I § 4 nr. 4 bokstav d) ble det tilføyd et nytt andre punktum hvor det het:

«Ved havneopphold, verkstedopphold og lignende som varer utover 14 dager, slutter godtgjørelsen å dreie for den som er om bord.»

- (52) Maskinister som var om bord under havneopphold eller lignende mistet rett til beredskapstillegg hvis oppholdet varte utover 14 dager. Presiseringen var naturlig og nødvendig når bestemmelsen i overenskomstene fra 1978 knyttet tillegget til tid om bord. Slik bestemmelsen lød fra 1978 var det unødvendig å presisere at det ikke skulle betales for maskinister som hadde ferie eller fritid på land.

- (53) Det er ingen dokumentasjon som kaster lys over hvorfor partene brukte formuleringen «slutter ... å dreie». Som påpekt i AR-2023-33 avsnitt 38 og 49 kan henvisningen til at lønnen skal dreie forstås som en presisering av utbetalingsmåten, det vil si at betalingen skal fordeles jevnt over den tiden man er ansatt, og ikke en regulering av beregningsmåten. Bestemmelsen om beredskapstillegg var fortsatt inntatt i et avsnitt som innledet med at dette var godtgjørelse som skulle betales i tillegg til lønnen «ved hver månedsavregning». Med den klare utformingen bestemmelsen hadde i overenskomsten fra 1978, kan bruken av ordet «dreie» i andre punktum uten ytterligere opplysninger ikke tolkes slik at partene heretter mente at beredskapstillegget skulle være en dreierende godtgjørelse.

- (54) På denne bakgrunn må de saksøkte frifinnes.

- (55) Arbeidsrettens mindretall, dommerne *Kolstad* og *Bull*, har kommet til at saksøker må få medhold og vil bemerke:

- (56) Etter mindretallets vurdering tilsier tariffhistorikken og sammenhengen i bestemmelsen at beredskapstillegget opptjenes og betales på samme måte som den dreierende lønnen etter § 4.1, uten reduksjon for ferie eller fritid på land.
- (57) Selv om bestemmelsen i 1978-overenskomsten gjaldt tillegg til det som var innregnet i den faste, dreierende lønnen, taler formuleringen om at tillegget skulle utbetales «ved hver månedsavregning» for at beredskapstillegget skulle beregnes og utbetales som dreierende lønn. Det betyr at tillegget opparbeides under tid om bord så lenge maskinistene har beredskapsvakt og utbetales også under ferie eller fritid på land.
- (58) Presiseringen om at det gjelder unntak fra opptjening av beredskapstillegg ved havneopphold på mer enn 14 dager, tilsier også at utgangspunktet er at beredskapstillegget skal utbetales uten fradrag for ferie eller fritid på land.
- (59) Dommen er avsagt med slik dissens som fremgår foran.

SLUTNING

De saksøkte frifinnes.